

4. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314

Науковий керівник:** старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна

Турчак С.О.

*студентка I-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Адвокатське самоврядування в Україні – це гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в установленому законом порядку [1].

Таке право з'явилося у адвокатської спільноти в процесі розвитку адвокатури та адвокатської діяльності, підвищення ролі і престижу професії адвоката.

Реформа адвокатури відбулася в 2012 році, коли в питаннях самоврядування адвокатура України отримала достатню незалежність від держави. Саме діючий Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» став результатом тривалої дискусії не тільки серед представників адвокатської професії, а й всієї юридичної спільноти за активної участі й іноземних партнерів.

Слід зазначити, що адвокатська спільнота першою серед професійних юристів отримала повне самоврядування і залишається єдиною хто його має.

Досягнувши права на самоврядування, адвокатська професія набула не тільки реальної незалежності, а й колективний самозахист. Адвокатське самоврядування гарантує адвокатам незалежність, безпеку і захист від зазіхань влади.

Адвокатура – це не просто незалежна професія, а важливий правовий інститут, який захищає загальний правопорядок, бореться проти диктатури, сваволі правоохоронних органів, влади в цілому.

Основи адвокатського самоврядування втілює в життя Національна асоціація адвокатів України, яка є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України. Національна асоціація адвокатів України створюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, створена на основі професійної

приналежності для сприяння розвитку та зміцненню інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правничої допомоги, що надається адвокатами, ролі і авторитету адвокатури в суспільстві, захисту прав і законних інтересів своїх членів [2].

Національна асоціація адвокатів України об'єднує всі органи адвокатського самоврядування та діє через організаційні форми адвокатського самоврядування, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Організаційними формами адвокатського самоврядування в Україні є

- З'їзд адвокатів України;
- Рада адвокатів України;
- Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури;
- Конференція адвокатів регіону;
- Рада адвокатів регіону;
- Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури;
- Ревізійна комісія адвокатів регіону [3].

Кожна з організаційно-правових форм адвокатського самоврядування в Україні є своєрідним вираженням незалежності, безпеки та захисту адвокатів.

Враховуючи вищевикладене, адвокатура має усі необхідні атрибути, для того щоб стати базою єдиної юридичної професії. У адвокатів є органи самоврядування, іспити для отримання доступу до професії, етичний кодекс, система дисциплінарних стягнень.

Однак представники юридичних професій не поспішають вступати в адвокатську спільноту.

Багато в чому це пояснюється обмеженою функціональністю адвокатських форм ведення діяльності для юристів. При менших витратах інтереси професійних юристів можуть бути реалізовані у формі комерційної організації, що дозволяє розподіляти прибуток між учасниками. Важливу роль в цьому виборі відіграє також спрощена система оподаткування, яку можуть застосовувати комерційні організації, але не можуть адвокати.

Безперервна освіта і постійне вдосконалення знань адвокатами відноситься до міжнародно-визнаних стандартів адвокатської професії, якими зобов'язують адвокатів сприяти безперервному навчанню. Підвищення кваліфікації направлено на оновлення знань адвокатів, пов'язаних з підвищенням вимог до рівня кваліфікації і з необхідністю освоєння сучасних методів для вирішення професійних завдань.

Для підвищення кваліфікації адвокатам потрібно здобувати бали. Однак, здобуття балів з підвищення кваліфікації з 2019 року стали доволі суворішими, а сама процедура – значно складнішою. У зв'язку з цим спостерігається своєрідна монополізація здобуття залікових балів. Попри відсутності бажання адвоката та незважаючи на якість заходів, що

проводяться органами адвокатського самоврядування – адвокат зобов’язаний відвідувати такі заходи з метою здобуття необхідних 50% залікових балів від загальної встановленої кількості [4].

Окрім цього, вартість внесків на акредитацію заходів підвищення кваліфікації є необґрунтовано високою. Відповідно, наслідком цього є своєрідна комерціалізація заходів, тобто це є направленням не на проведення заходів з метою дійсного підвищення кваліфікації адвокатами, а на отримання коштів з метою «покриття» витрат на акредитацію.

Однак, слід зазначити, що існують і безкоштовні заходи підвищення кваліфікації адвокатів, але кількість балів, яка надається за це проходження складає один або два, таким чином необхідних 50% залікових балів від загальної встановленої кількості адвокат звісно ж не набирає.

Звісно адвокатське самоврядування є проявом незалежності адвокатської спільноти, але подеколи це проявляється у своєрідній формі узурпації адвокатського самоврядування, що є недопустимим.

Національна асоціація адвокатів України займає позицію неухильного дотримання законів будь-ким із адвокатів, і будь-яким органом адвокатського самоврядування – чи то є регіональна рада адвокатів, чи Рада адвокатів України. Порушувати законодавство нікому не дозволено, так як і займатися узурпацією та отриманням повноважень, які не належить до відповідної компетенції органу.

Враховуючи вищезазначене, чинне законодавство дійсно вимагає точкового удосконалення багатьох аспектів, особливо пов’язаних з розширенням професійних прав адвокатів і посиленням гарантій адвокатської діяльності, підвищенням статусу адвоката, оподаткуванням, функціонуванням органів адвокатського самоврядування.

Система адвокатського самоврядування повинна перебувати під керівництвом і управлінням Національної асоціації адвокатів України і, зокрема, його Комітету з захисту прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності.

Розвиток та вдосконалення інституту адвокатури наразі є необхідними та нагальними для формування справжньої правової демократичної європейської Української держави.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Статут недержавної некомерційної професійної організації «Національна асоціація адвокатів України»: затв. рішенням установчого з’їзду адвокатів України від 17 листопада 2012 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/statut_naau.pdf

3. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України: затв. рішенням Ради адвокатів України від 21 вересня 2019 року № 111. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна**